

TEKST

leonie barnier

FOTOGRAFIE

inge van den hoven

Uit onderzoek naar aansluiting groene mbo en arbeidsmarkt blijkt:

HET VAK DOET ER TOE

Naarmate groene mbo'ers hoger opgeleid zijn, komen ze vaker terecht in een functie die qua niveau en richting aansluit bij hun opleiding. Niet verrassend. Maar een flinke groep gediplomeerden werkt onder zijn of haar niveau.

“Daarvoor zou zorg moeten zijn, zeker gezien de ontwikkelingen op de arbeidsmarkt.”

Wongeveer de helft van de afgestudeerden van het groene mbo sinds 1987

werkt in een functie waarvoor hun werkgever minimaal het eigen opleidingsniveau en de eigen, of een verwante, opleidingsrichting vereist. Alleen voor de in 2007 afgestudeerden ligt dat deel op veertig procent.

“Een grote groep afgestudeerden vindt dus een functie in de kern waarvoor ze zijn opgeleid. En dat is positief.” Aan het woord is Annet Jager, onderzoeker bij KBA, het Kenniscentrum Beroepsonderwijs Arbeidsmarkt. Samen met Koen Kauffman en Ben Hövels deed zij in opdracht van het ministerie van LNV onderzoek naar de aansluiting tussen opleiding en arbeidsmarkt voor oudere en jongere generaties afgestudeerden van het voltijd groene mbo. Actuele gegevens bieden het groene onderwijs de mogelijkheid zich goed te oriënteren op de ontwikkelingen op de arbeidsmarkt. De

titel van het rapport ‘Waar blijven de opgeleiden van het mbo-groen?’ verwijst niet alleen naar de onderzoeksvraag, maar ook naar het bestaansrecht van het groene mbo. “En deze cijfers geven aan dat het groene mbo bestaansrecht heeft.”

Onderbenutting

“Maar er zijn ook belangrijke groepen waar zorg voor zou moeten zijn. Dat zijn de opgeleiden die blijven werken in een functie van een lager opleidingsniveau en degenen die werken in een functie waarvoor géén specifieke opleidingsrichting vereist is. En verder degenen met weinig of nauwelijks loopbaanmogelijkheden.”

Ongeveer dertig procent van de gediplomeerden hoort tot de eerste twee groepen. Dit zijn vooral de recente schoolverlaters, die veelal van tijdelijke aard is, en de afgestudeerden van niveau 2.

Koen Kauffman: “Hier zit een groep waarvan de capaciteiten niet worden benut. Dat is jammer, want

er bestaan zorgen over de beschikbaarheid van voldoende gekwalificeerde arbeidskrachten. In de primaire sector is de vraag hiernaar groter dan het aanbod. En, door de ontgroening en vergrijzing in de groene sector enerzijds en de snelle technologische ontwikkelingen anderzijds, ontstaat er een kwalitatief gat. Het aanbod van voldoende geschoold personeel kan de ontwikkelingen niet bijhouden.” In dat licht stelt Kauffman de vraag aan beleid, scholen en werkgevers: “Wat kun je met die onbenutte groep? Doe er iets aan.”

Honkvast

De groene afgestudeerden zijn tamelijk honkvast. In de eerste paar jaar na hun afstuderen veranderen zij nog wel eens van functie, maar daarna blijven zij lang in hun functie hangen. Zij zoeken het dan vooral in de verdieping en de verbreding van hun kennis en vaardigheden binnen hun vak. “Het vak doet ertoe!” Annet Jager ziet hierin een bevesti-

Meer dan driekwart van de gediplomeerden uit het onderzoek die in een aansluitende functie werken, is tevreden tot zeer tevreden over die functie

ging van het bestaansrecht van het groene mbo. “En het is ook een gegeven waarmee de afdelingen cursus- en contractonderwijs van aoc’s iets kunnen doen. Deze honkvastheid houdt in dat mensen blijkbaar voor zichzelf een goede plek op de arbeidsmarkt hebben gevonden.” Maar het kan ook een belemmering zijn. “Als ze lang blijven hangen in een functie onder hun niveau of waarvoor ze niet zijn opgeleid, dan kun je de vraag stellen of ze wel voldoende flexibel zijn, employable genoeg opgeleid zijn.”

Beroepsbeeld

De meeste afgestudeerden zijn positief over de opleidingskeuze die ze in het verleden maakten. Vooral afgestudeerden van niveau 2, de jongere generaties van de richting bloemschikken en oudere generaties diervverzorging zouden nu een andere richting kiezen. Redenen: ‘een andere opleiding sluit beter aan bij mijn talenten’, ‘met deze andere opleiding kan ik later nog alle kan-

ten op’ en ‘hiermee heb je betere carrièremogelijkheden’. Jager: “Bij de richting bloemschikken heeft dit waarschijnlijk te maken met het vrij smalle beroepsperspectief. Het is werken in een winkel als werknemer of als ondernemer, en het is zwaar werk. Interessant is wat voor een zelfbeeld ‘wat wil ik, wat kan ik’ en beroepsbeeld de afgestudeerden al hebben bij de keuze voor een opleiding, tijdens hun opleiding en als ze van school komen. En of dat wel matcht met de situatie op de arbeidsmarkt.”

Imago

De onderzoekers vinden de resultaten positief, ondanks dat zij deze niet kunnen vergelijken met ander onderzoek onder oudere generaties afgestudeerden van het overige mbo. Dat onderzoek is er niet. “De relatief grote groep die terecht komt in de functie waarvoor zij is opgeleid, is tevreden over die functie en over de kennis en vaardigheden die zij tijdens de opleiding heeft opgedaan.”

Jager denkt dat aoc’s deze afgestudeerden meer kunnen inzetten om het imago van het groene onderwijs op te vijzelen. Scholen zouden volgens haar sowieso meer kunnen doen aan alumni-beleid. “In de gaten houden: waar komen onze afgestudeerden terecht, hoe verloopt hun carrière? Hoe is het werkelijk om daar te werken? Dat kan de huidige generatie leerlingen helpen bij het vormen van een goed beroepsbeeld.”

Het rapport ‘Waar blijven de groene mbo’ers’ kan worden gedownload op de website van het Kenniscentrum Beroeps-
onderwijs Arbeidsmarkt:
info@kenniscentrum-ba.nl.